

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/177/2015
Identifikačné číslo spisu: 4015200364
Dátum vydania rozhodnutia: 28.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4015200364.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: V. V., nar. XX.XX.XXXX, N. XC, I. proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02. 03. 2015 v spojení so zmenovými rozhodnutiami toho istého čísla zo dňa 02.03.2015 a 10.03.2015 o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/65/2015-17 zo dňa 04.05.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/65/2015-17 zo dňa 04.05.2015 m e n í tak, že rozhodnutia odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02.03.2015, zo dňa 02.03.2015 a zo dňa 10.03.2015 zrušuje a vec vracia odporcovi na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č. k. 19Sd/65/2015-17 zo dňa 04.05.2015 podľa § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 02.03.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporcu“) v spojení so zmenovými rozhodnutiami toho istého čísla zo dňa 02.03.2015 a 10.03.2015, ktorým odporca podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) od XX.XX.XXXX priznal navrhovateľovi starobný dôchodok v sume 391,30 eur mesačne. Dôchodkový vek navrhovateľ dosiahol dovŕšením 62 rokov veku dňa XX. XX. XXXX. K tomuto dňu získal 14 077 dní obdobia dôchodkového poistenia. Suma starobného dôchodku bola určená podľa § 66 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia do vzniku nároku na starobný dôchodok je 386,10 eur mesačne. Suma starobného dôchodku bola odporcom vypočítaná aj podľa predpisov účinných do 31. 12. 2003 a bola určená z priemerného mesačného zárobku 131,12 eur za roky 2007, 2006, 2005, 2004 a 1998. Započítaná doba zamestnania bola 36 rokov. Na dobu zamestnania

pred 18. rokom veku sa neprihliada. Starobný dôchodok je 64% priemerného mesačného zárobku, to znamená 84,- eur mesačne. K uvedenej sume patrí úprava podľa zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. o 136,40 eur mesačne na 220,40 eur mesačne a zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z.z. o 13,30 eur mesačne na 233,70 eur mesačne. Osobné vymeriavacie základy pred rokom 2009 boli na účely určenia sumy dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov prepočítané podľa konverzného kurzu na sumy v eurách v súlade s § 293a ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. a boli zaokrúhlené na najbližší eurocent hore. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31. 12. 2003 je 233,70 eur mesačne a podľa zákona účinného od 01. 01. 2004 je 386,10 eur mesačne. Suma starobného dôchodku sa ďalej podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. odo dňa priznania zvýšila o 5,20 eur mesačne na 391,30 eur mesačne.

V poradí "druhým" rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02. 03. 2015 odporca rozhodol podľa § 81 ods. 1 a § 112 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. tak, že navrhovateľovi sa od XX. XX. XXXX bude vyplácať starobný dôchodok v sume 391,30 eur mesačne a súčasne sa mu od 06. 04. 2015 odníma invalidný dôchodok 358,70 eur mesačne. Pretože zanikol nárok na vyplácanú dôchodkovú dávku z dôvodu priznania inej dôchodkovej dávky, podľa § 112 ods. 9 zákona č. 461/2003 Z. z. zo sumy priznanej dôchodkovej dávky sa zúčtovali sumy dovtedy vyplácanej dôchodkovej dávky za ten istý čas. Rovnako rozhodol odporca aj totožným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. 03. 2015.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ bol poberateľom invalidného dôchodku a tento sa mu vyplácal ku dňu podania žiadosti o starobný dôchodok v sume 358,70 eur mesačne. Odporca pristúpil k výpočtu sumy starobného dôchodku jednak podľa zákona účinného do 31.12.2003 ako aj podľa zákona účinného od 01.01.2004. Z dôvodu, že suma vypočítaná podľa zákona účinného od 01. 01. 2004 v sume 386,10 eur mesačne je vyššia ako suma invalidného dôchodku vypočítaná podľa skoršieho zákona v sume 233,70 eur mesačne, odporca správne rozhodol o priznaní starobného dôchodku v sume 386,10 eur mesačne, ku ktorej patrí od 01.01.2015 zvýšenie o 5,20 eur mesačne. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ bol invalidný dôchodca so 75% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 15.12.2005. Invalidný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.11.2004 od 06.07.2004. Od 01. 01. 2008 až do podania žiadosti o starobný dôchodok navrhovateľ nezískal žiadny vymeriavací základ z rozhodujúceho obdobia, čo znamená, že samotná suma starobného dôchodku bola ovplyvnená aj touto skutočnosťou. Ku dňu vydania rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku, t. j. ku dňu 02. 03. 2015 resp. ku dňu 10. 03. 2015 neexistuje, resp. neexistovala taká právna úprava, na základe ktorej by bolo možné k takto vyplácanej sume starobného dôchodku pripočítať ďalšiu peňažnú sumu. O možnosti takéhoto postupu sú však vedené úvahy, ktoré by boli reálne asi od 01.07.2015 po splnení novým zákonom predpokladanou dobou poistného obdobia. Ak takáto zmena zákona o sociálnom poistení bude prijatá, odporca sám z úradnej povinnosti rozhodne o tom, či je možné navrhovateľovi vyplácať vyššiu sumu starobného dôchodku, než mu je rozhodnutím z 02.03.2015 priznaná.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie a žiadal o prehodnotenie výšky jeho starobného dôchodku. Uviedol, že rozsudok krajského súdu je potvrdením porušovania ľudských práv štátom a nezakladá právo na dôstojný život. Popiera aj právo na dôstojnú smrť a aj to, že jeho stav bol spôsobený pracovným úrazom pri výkone nútených prác, ktoré bol nútený vykonávať od roku 1960 z dôvodu, že všetko bolo prispôbené vynútenému spoločnému poľnohospodárstvu. Žiadal o taký dôchodok, ktorý by bol prispôbený dôchodku vyplácanému ktorýmkoľvek štátom Európskej únie v mene Euro.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie.

Pokiaľ navrhovateľ namietal dobu „nútených prác“, túto námietku žiadnym spôsobom nekonkretizoval. Z rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku a k nemu pripojenej prílohy - osobného listu dôchodkového poistenia ako aj z evidenčného materiálu o dobách zamestnania vyplýva, že navrhovateľovi bola do doby dôchodkového poistenia započítaná v celom rozsahu aj doba výkonu trestu odňatia slobody od 10.03.1971 do 08.08.1971 (Leopoldov) a od 03.10.1973 do 07.07.1975 (Útvar ZNV Bratislava - Mlynská dolina). Rovnako mu do doby poistenia bola započítaná aj doba pracovnej činnosti ako člena Jednotného zemiedelského družstva v Chříči (ČR) od 01.04.1978 do 31.01.1979. Ničím nepreukázal, že by utrpel pracovný úraz.

Navrhovateľ v žiadosti o starobný dôchodok z 30.01.2015 uviedol ako dobu poistenia aj doby výkonu samostatnej zárobkovej činnosti od 18.09.1994 do 31.12.1995. Odporca uvedenú dobu nezhodnotil a v odôvodnení rozhodnutia z 02.03.2015 tento svoj postup ani neodôvodnil. Nie je preto zrejmé, či poistné za uvedenú dobu navrhovateľ nezaplatil, príp. či voči nemu nebola v prospech pobočky Sociálnej poisťovne vedená a aj ukončená exekúcia zrážkami z dôchodku, čo by odôvodňovalo zápočet tejto doby do dôchodkového poistenia.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odporca pre konečné rozhodnutie o výške starobného dôchodku nezistil riadne skutočný stav veci a jeho rozhodnutie nie je preskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutia odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporcu doplniť dokazovanie v naznačenom smere, o nároku na starobný dôchodok a jeho výške rozhodnúť znovu, a svoje rozhodnutie aj riadne odôvodniť.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 s § 250l ods. 2 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ náhradu trov konania neuplatnil.

Nad rámec odvolacieho konania odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že navrhovateľ má možnosť požiadať o niektorú z foriem kompenzácie ťažkého zdravotného postihnutia prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.